

'HET WESTEN MOET MEER BEGRIP OPBRENGEN VOOR POETIN'

ANTON VAN HOOFF
Voormalig
hoofddocent
klassieke
geschiedenis
aan de
Universiteit
van Nijmegen

'ABSOLUUT NIET. POETIN IS een dictator, en dictators moeten worden gestuit. Wolfgang Schäuble had groot gelijk toen hij de Russische bezetting van de Krim vergeleek met de bezetting van Sudetenland door nazi-Duitsland, in 1938. Ook Poetin gebruikt het excuus dat hij de eigen bevolking wil beschermen. Maar net als bij Hitler gaat het hem puur om landjepik.

De Krim is van oorsprong ook helemaal niet Russisch. Voor de Tweede Wereldoorlog was er alleen een Russische marinebasis. Dat er nu zo veel Russen wonen, komt doordat Stalin in 1944 besloot grote aantallen Russische families naar de randgebieden van de Sovjet-Unie te sturen. Die Russen kwamen niet alleen op de Krim terecht, maar ook in de Baltische staten en Oost-Polen. Zo hoopte Stalin de enorme armoede in het naoorlogse Rusland te verlichten. En tegelijkertijd was het natuurlijk puur imperialisme.

Het Rusland van Poetin verstaat alleen de taal van de macht. De NAVO moet zich dan ook gaan herbewapenen. Wij besteden veel te weinig geld aan de primaire taak van de staat: de burgers beschermen. Dat lukt niet als je maar 2 procent van het nationaal product aan defensie uitgeeft. Ter vergelijking: de Romeinen besteedden 60 procent van hun inkomsten aan het leger.'

RUTH OLDENZIEL
Amerika-
deskundige
en hoogleraar
aan de
Technische
Universiteit
van Eindhoven

'BEGRIP LIJKT ME NIET OP zijn plaats. Poetin maakt op typische wijze misbruik van de geschiedenis. Iets dergelijks zagen we eerder bij de Servische leider Milošević. Die haalde in 1989 de nederlaag van de Serviërs tegen de Turken bij Kosovo Polje op 28 juni 1389 van stal, ter bevordering van zijn eigen machtspolitieke doeleinden. Precies zo buit Poetin nu "de gekwetste Russische ziel" uit voor zijn eigen belangen.

Het gaat economisch slecht in Rusland. Alleen een kleine minderheid profiteert van de enorme aardgasbaten. En die geeft dat geld uit in het buitenland, zodat het Russische midden- en kleinbedrijf er niet van profiteert. Dat was in het communistische tijdperk anders. Toen werden de aardgasbaten geïnvesteerd in collectieve voorzieningen als gezondheidszorg, onderwijs en openbaar vervoer. Het geld stroomde niet naar het buitenland, maar kwam de eigen economie en bevolking ten goede.

Poetin tracht deze situatie te verdoezelen door in te spelen op Russische onderbuikgevoelens, waaronder de gevoelens van verlies van een generatie Russen die zijn opgegroeid in de Sovjet-Unie. Hij stelt zich op als de "sterke man" die van Rusland weer een machtige natie maakt. Daarvoor heeft hij wel de aardgasbaten uit Europa nodig, en dus Oekraïne als doorvoerhaven.'

JAMES KENNEDY
Hoogleraar
Nederlandse
geschiedenis
aan de
Universiteit van
Amsterdam

'BEGRIP VOOR POETIN GAAT mij te ver. Zeker wanneer dit ertoe leidt dat wij Oost-Europese volkeren gaan uitleveren aan Rusland. Wel is het zo dat het Westen te weinig oog heeft gehad voor de noodzaak Ruslands prestige hoog te houden.

Ik sluit mij aan bij George Kennan, de geestelijk vader van de Amerikaanse naoorlogse *containment*-politiek. Kennan zag in dat de communistische leiders in een oude Russische traditie stonden van territoriale expansie, gekoppeld aan een groot wantrouwen ten opzichte van andere machten. Het was daarom noodzakelijk een tegenmacht te vormen, en tegelijkertijd de zaak niet op de spits te drijven.

Na de ineenstorting van de Sovjet-Unie in 1989 dacht het Westen niet langer rekening te hoeven houden met de Russische gevoelens. Zie het westerse optreden op de Balkan in de jaren negentig, of de meer recente invasie in Libië. Men heeft ook te weinig oog gehad voor het feit dat de expansie van de EU en de NAVO in voormalige Sovjet-staten het Russische prestige sterk heeft aangetast.

Het Westen zal nu moeten kiezen of het Oekraïne aan Rusland laat of voor zichzelf opeist. In dat laatste geval zal het Westen wel een gigantische financiële inspanning moeten leveren om dat land weer op de been te helpen.'